DUHOVNIK I SKLADATELJ NA RAZMEĐU KULTURA: ZBORNIK O DON KOSTI SELAKU

1. UVOD: POVOD I ZNAČENJE ZBORNIKA

Zbornik *Duhovnik in skladatelj Don Kosto (1893–1968): Zbornik referatov* nastao je kao rezultat znanstvenog i kulturnog promišljanja života i djela don Koste Selaka, svećenika i skladatelja koji je svojim djelovanjem trajno obilježio crkveno-glazbeni i kulturni prostor Slovenije i Hrvatske. Objavljen u povodu Donkostovanja (manifestacije posvećene životu i djelu don Koste Selaka) te uz važne obljetnice, zbornik donosi niz priloga koji don Kostu sagledavaju iz biografskog, glazbenog, povijesnog i crkveno-kulturnog kuta.

Već sam naslov jasno naznačuje temeljnu napetost, ali i bogatstvo Selakova identiteta: on nije samo skladatelj ni samo duhovnik, nego osoba čije se stvaralaštvo razvija na sjecištu umjetnosti, pastorala i kulturne pripadnosti.

2. STRUKTURA I TEMATSKI RASPON

Zbornik je koncipiran kao interdisciplinarna cjelina, u kojoj se pojedini prilozi nadopunjuju i grade slojevitu sliku osobe don Koste Selaka.

Početni radovi (Franz Križnar; Petra Leben Seljak) usmjereni su na biografski okvir, obiteljsko podrijetlo i formativne godine, čime se čitatelju pruža temelj za razumijevanje kasnijega djelovanja.

Slijede prilozi koji Selaka smještaju u konkretan društveni i kulturni kon-

tekst, osobito prostor Žira i slovenske glazbene kulture prve polovice 20. st. (Miha Naglič; Marija Stanonik). Ovdje se don Kosta ne promatra izdvojeno, nego kao aktivni sudionik lokalne i crkvene zajednice.

Posebnu vrijednost ima dio zbornika posvećen njegovu skladateljskom opusu, osobito duhovnim skladbama na slovenskom, latinskom i hrvatskom jeziku (Štefan Alojzij Ferencak), čime se jasno potvrđuje nadnacionalna dimenzija njegova stvaralaštva.

Završni prilozi proširuju perspektivu na hrvatski crkveni prostor, ponajprije kroz djelovanje slovenskih duhovnika u Zadarskoj nadbiskupiji (Barbara Riman), te donose sustavan popis Selakove ostavštine (Miha Eržen), što zborniku daje i dokumentarnu vrijednost.

3. ZNANSTVENA I STRUČNA VRIJEDNOST

Snaga ovoga zbornika nije u jedinstvenoj interpretativnoj liniji, nego u sabranosti različitih pristupa koji se međusobno nadopunjuju. Don Ko-

sto Selak ovdje nije idealiziran, nego smješten u realne povijesne, kulturne i crkvene okolnosti.

Za područje crkvene glazbe osobito je važno što se Selakov opus promatra u odnosu prema liturgijskoj praksi i lokalnoj glazbenoj kulturi, a ne samo kao estetska činjenica. Time zbornik nadilazi uski muzikološki okvir i postaje relevantan i za teologe, pastoralne djelatnike i crkvene glazbenike.

4. ZNAČENJE ZA HRVATSKU CRKVENO-GLAZBENU JAVNOST

Iako je zbornik objavljen na slovenskom jeziku, njegov je sadržaj izravno relevantan i za hrvatsku publiku. Don Kosto Selak svojim je djelovanjem i skladbama bio prisutan i u hrvatskom crkvenom prostoru, a poveznice sa Zadrom i hrvatskim jezičnim područjem dodatno naglašavaju njegovu ulogu kulturnog posrednika.

U tom smislu zbornik može poslužiti kao poticaj daljnjim istraživanjima, ali i kao vrijedan izvor za razumijevanje zajedničke crkveno-glazbene baštine.

5. ZAKLJUČAK

Zbornik *Duhovnik in skladatelj Don Kosto (1893–1968)* predstavlja ozbiljan i dobro strukturiran doprinos proučavanju jednog, danas nedovoljno poznatog, ali važnog lika crkvene glazbe i kulture. Namijenjen je ponajprije stručnjacima, no zbog jasnoće tematskih cjelina i širine pristupa može biti koristan i širem krugu čitatelja zainteresiranih za sakralnu glazbu i crkvenu povijest.

Za hrvatsku crkveno-glazbenu javnost ovaj je zbornik vrijedan podsjetnik na duboke i često zanemarene veze između slovenskog i hrvatskog kulturnog prostora.

Milan Hibšer

